

Vänsterpress om Mellanöstern – slutet av februari 2016

Under de senaste veckorna har det hänt mycket i och kring Syrien:

Assad-regimen har haft militära framgångar, understödd av martrupper från Iran och Hizbollah och ryskt bombflyg, och kurderna i norra Syrien har framflyttat sina positioner, till Turkiets stora förtret.

USA och Ryssland har försökt sy ihop en vapenvila. Den 22/2 meddelades att man kommit överens om en sådan fråga och med 27/2. Denna verkar ha lite större chans att bli verklighet än tidigare. Om det kommer att lyckas återstår dock att se (för omfattas inte Nusrafronten och IS/Daesh av vapenvilan).

Libyen har åter hamnat i rampljuset, bl a pga att IS/Daesh där stärkt sin ställning, vilket fått västmakterna med USA i spetsen att överväga olika sätt att intervensera. USA har redan genomfört bombräder.

Tidigare artikelsamlingar om Mellanöstern under innevarande år (nyaste först): [Vänsterpress om Mellanöstern – mitten av februari 2016](#), [Vänsterpress om Mellanöstern – början av februari 2016](#), [Vänsterpress om Mellanöstern – slutet av januari 2016](#), [Vänsterpress om Mellanöstern – mitten av januari 2016](#) och [Vänsterpress om Mellanöstern – januari 2016](#)

Se även (av Aron Lund): [Vägen till Genève: vilka, när och hur under fredssamtalen om Syrien](#) och [Vapenvila i Syrien?](#)

Martin Fahlgren 26/2 2016

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Syriens dubbla allianser.....</i>	<i>1</i>
Internationalen	1
<i>YPG erövrar nyckelstäder från syriska rebeller</i>	<i>1</i>
<i>Amerikanska bombningar mot IS i Libyen.....</i>	<i>3</i>
Ny Tid	4
<i>Kriget som bytte ansikte.....</i>	<i>4</i>
Offensiv	7
<i>Ny blodig vändpunkt i ett sönderslitet Syrien</i>	<i>7</i>
<i>Eskalerade oroligheter i Turkiet</i>	<i>11</i>
<i>Vilka är lärdomarna från den arabiska våren?</i>	<i>12</i>
Proletären.....	17
<i>Vem tar Raqqa först?</i>	<i>17</i>
<i>Nato-länder bombar åter i Libyen.....</i>	<i>19</i>

Arbetaren

Syriens dubbla allianser

Toivo Jokkala

Arbetaren 19/2 2016

Det syriska kriget håller i allt högre grad på att utveckla sig till en arena för kamp mellan stormakter. Samtidigt ter sig vissa av de allianser som är centrala i kriget allt mer paradoxala.

Två missilattacker i måndags mot sjukhuset i Maret al-Numan i den syriska Idlibprovinsen, den enda fungerande vårdinrättningen i staden, uppges ha krävt minst sju dödsoffer.

Och det är inte bara Elise Baker i Physicians for Human Rights (se artikeln ovan) som ser angrepp mot syriska vårdkliniker som en medveten strategi från regimen och dess allierades sida.

Läkare utan gränsers ordförande Mego Terzian sade till nyhetsbyrån Reuters efter måndagens attacker att det rörde sig om en handling utförd av "antingen regimen eller Ryssland".

Enligt en rapport publicerad av Human Rights Watch i förra veckan har minst 14 flyg-angrepp mot kliniker, sjuktransporter och liknande mål utförts av ryska styrkor i Syrien de senaste månaderna.

På många sätt blir det syriska krigets karaktär av proxykonflikt, det vill säga indirekt sammandrabbning mellan stormakter, tydligare och tydligare.

Rysslands inblandning blir allt djupare, och Turkiet angriper kontinuerligt kurdiska styrkor, varvat med vad som ter sig som närmast pliktskyldiga turkiska punktangrepp mot IS. Samtidigt stöttar USA och Iran var sin sida i konflikten militärt.

Men situationen är också politiskt paradoxal, i och med att två av USA:s allierade sinsemellan är huvudfiender. Natolandet Turkiet, som alltjämt är en av västmakternas trognaste bundsförvanter i regionen, ser PKK-allierade PYD och dess militära gren YPG, de ledande kurdiska krafterna i Syrien, som ett direkt hot mot det egna landets stabilitet, och har därför intensifierat angreppen mot kurderna både inom det egna landet och på syrisk mark.

Samtidigt har den amerikanska regeringen under det senaste året fördjupat sitt stöd till PYD/YPG, som hittills är den gruppering som haft de största framgångarna i att bekämpa Islamiska staten, IS, och hittat en konstruktion för att komma runt att ursprungsorganisationen PKK ännu är terrorstämplad av USA.

Tillsammans med Frankrike har man förgäves uppmanat Turkiet att upphöra med angreppen på kurderna i Syrien. Turkiet å sin sida har svarat med att hota västländerna med att fortsatta kurdiska framgångar kan leda till nya flyktingströmmar från regionen, något som visat sig kunna sätta skräck åtminstone i EU:s länder.

De största förlorarna på detta cyniska spel är alltjämt människorna i Syrien, som fortsätter bombas av landets egen regim och som kläms mellan de olika militära aktörerna.

Internationalen

YPG erövrar nyckelstäder från syriska rebeller

Arash Gelichkan

Internationalen 19/2 2016

► Kurdiska styrkor rycker fram i Aleppo-provinsen och erövrar nyckelpositioner från syriska rebeller

- Turkiet svarar med artilleribeskjutning samtidigt som de öppnar för markoffensiv
- Ryssland vill ta Turkiet till säkerhetsrådet för ”aggressivt agerande mot en grannstat”

Den kurdiska YPG-milisen, lierad med PKK:s systerorganisation PYD, har inlett strider mot syriska rebeller och erövrade i veckan flera nyckelstäder och byar i den nordliga Aleppo-provinsen i Syrien.

I måndags tog de kontrollen över Tal Rifaat nära den turkiska gränsen, dagen efter att YPG intog Ayn Daqna och veckan efter att de erövrade den strategiskt viktiga Menagh-basen. YPG:s framryckning sker i skuggan av ryska flygbombningar i området och den syriska regimen offensiv mot storstaden Aleppo som försvagat syriska rebellstyrkor.

Offensiven syftar enligt milisen och dess arabiska allierade i Jaysh al-Thuwar (Revolutionärernas armé) till att bekämpa IS.

– Vi vill nå IS-kontrollerat område, säger Tarek Abu Zeid, talesperson för Revolutionärernas armé till tv-kanalen Aljazeera. Vi vill bekämpa den här terrorgruppen. Turkiet vill att vi återvänder till Efrin. Det kommer inte hända, vi rycker fram och kommer inte slå till reträtt.

Men Turkiet oroar sig för ett framväxande PYD-styrt kurdiskt område vid sin gräns och inledde som svar på offensiven artilleribeskjutning av YPG-styrkorna. Även syriska regimstyrkor angreps av turkiskt artilleri.

De erövrade områdena kontrollerades innan av Levantfronten – en koalition av moderata islamister och flera enheter kopplade till Fria syriska armén (FSA). FSA-enheterna anklagar YPG för att utnyttja det faktum att de syriska rebellerna slåss både mot IS och regimen under bombardemang av ryska flygvapnet.

– PKK och Revolutionärernas armé hugger oss i ryggen i Aleppos norra landsbygd, sade FSA-kommendanten Mudar Najjar till Aljazeera. De tog fördel av det faktum att vi slåss på två fronter – mot regimen och IS.

Ryssland som stödjer PYD har protesterat kraftigt mot det turkiska agerandet.

– Moskva uttrycker sin allvarliga oro över de turkiska myndigheternas aggressiva agerande mot en grannstat, sade den ryska utrikesministern Sergei Lavrov till nyhetsbyråer. Ryssland kommer stödja en diskussion om denna fråga i FN:s säkerhetsråd för en tydlig utvärdering av den provocativa linjen som förs av Ankara, vilken skapar ett hot mot fred och säkerhet i Mellanöstern och vidare.

På tisdagen diskuterades Turkiets agerande av FN:s säkerhetsråd men uppgifterna om resultatet gick fortfarande vid pressläggning isär. Däremot har USA, som är allierade med Turkiet men samtidigt understödjer PYD i kampen mot IS, manat båda sidorna till återhållsamhet.

– Vi har manat syriska kurder och andra krafter lierade med YPG att inte dra fördel av den förvirrade situationen genom att erövra nya områden, sade en talesperson för amerikanska UD i ett uttalande. Vi har också sett rapporter om artilleribeskjutning från den turkiska sidan av gränsen och vi uppmanade Turkiet att upphöra med beskjutningen.

Turkiet tillsammans med Saudiarabien och Qatar pratar nu allt högre om en multinationell markledd insats i Syrien, med kriget mot IS som förevändning. Saudiarabien har redan beslutat att skicka stridsflygplan till den turkiska flygbasen Incirlik – bas för kommande luftanfall i Syrien.

– Vi vill ha en markoperation med våra internationella allierade, sade en turkisk företrädare enligt nyhetsbyrån Rudaw. Utan en markoperation är det omöjligt att stoppa striderna i Syrien.

Både Turkiet och Saudiarabien betonar att de inte tänker agera på egen hand.

– Om ett beslut tas om att skicka specialstyrkor mot IS så kommer Saudiarabien att delta, sade den saudiske utrikesministern Adel al-Jubeir i tysk tv.

Som om det inte räckte signalerade Iran i början av veckan att de är beredda att ”skydda” det syriska luftrummet om regimen i Damaskus begär det.

Det syriska luftrummet och fronten på marken riskerar att bli alltmer överfyllt och potentiella fredsförhandlingar riskerar att omöjliggöras av striderna. Det är en utveckling som bara kan innebära än mer lidande och umbäranden för det syriska folket inom och utanför landets gränser.

■ **SDF:** YPG och flera FSA-enheter samt turkmenska och assyriska miliser i en USA-stödd allians mot IS, Syrian Democratic Forces. Revolutionärernas armé, är en tidigare FSA-enhet på kollisionskurs med islamistiska FSA-grupper.

Ryssland stödjer PYD och har liksom USA backat upp YPG med flygbombning.

■ **Levantfronten:** koalition av sunnitiska rebellgrupper i norra delen av Aleppo-provinsen. består av syriska salafister (Islamiska fronten), moderata islamister knutna till Muslimska brödraskapet och sekulära FSA-enheter. Strider mot regimen och IS.

USA stödjer flera grupper inom koalitionen.

Amerikanska bombningar mot IS i Libyen

Anders Karlsson

Internationalen 26/2 2016

- IS har under senaste året lidit svåra nederlag
- I Libyen har dock organisationen vunnit terräng
- Amerikanska bombningar riskerar att förvärra krigsbranden

Fredagen 19 februari attackerade USA för första gången mål i Libyen i sin kamp mot IS. Amerikanska stridsflygplan fällde bomber över ett IS-läger nära staden Sabratha, väster om huvudstaden Tripoli och enligt vad en talesman för Pentagon uppgivit till nyhetsbyrån Reuter var målet för attacken den högt uppsatte ledaren Nouredine Chauchone. Chauchone betraktas av USA som hjärnan bakom IS två stora terroråd i Tunisien förra året, och ”ett läger för upp till 60 jihadister”. Enligt USA dödades ”troligen” Chauchone och uppgifter gör gällande att totalt 49 människor miste livet i attacken. Försvarsanalytiker har länge resonerat kring att Libyen kommer att bli nästa arena i USA och dess allierades krig mot IS, så de amerikanska bombningarna kom inte som någon blix från klar himmel.

2015 var ett år av bakslag för IS i dess självutropade kalifat i Irak-Syrien. Intensifierade bombningar från såväl USA som Frankrike och Ryssland – i kombination med framgångsrika markattacker under ledning av kurdiska styrkor – gick hårt åt organisationen. Pentagon beräknar att IS förlorade 40 procent av sitt territorium i Irak och 20 procent i Syrien. Attacker mot oljekällor och tankbilar reducerade också dess huvudsakliga intäkt. IS ekonomi har hamnat i gungning och organisationen har genomfört stora nedskärningar i sin administration. Innevarande år har börjat lika illa för IS, som i strider mot den kurdisk-syriska YPG-milisen förlorat kontrollen över flera städer på gränsen mot Turkiet. Många väntar nu på att den irakiska armén ska göra ett allvarligt försök att återta oljemetropolen Mosul.

I takt med IS försvagning i Irak-Syrien har blickarna alltmer riktats mot Libyen. I Libyen fick IS fäste först 2014. Idag kontrollerar man ett område längs med landets Medelhavskust, som såväl inbegriper Gaddaffis hemort Deraa som den strategiska hamnstaden Sirte. Dessutom kontrollerar IS vissa kvarter i Tripoli och har brohuvuden i södra Libyen längs med gränsen mot Niger och Tchad. Antalet rekryter har vuxit, men den faktiska siffran är svår att uppskatta och kalkylerna spänner idag mellan 3 000 och 6 500.

Libyen, med sin svaga centralmakt och starka islamistiska stämningar, är ett land som passar som hand i handske för ett uppbygge av IS natur. Efter att Gaddafiregimen störtades i oktober

2011 och parlamentsvalet i juli 2012 har landet på ett alltmer graverande sätt spruckit upp längs etniska, religiösa och klanmässiga linjer – med ett virrvarr av väpnade miliser, ett parlament delat mellan muslimska och icke-muslimska fraktioner och en praktiskt taget maktlös regering. I januari 2015 fastslog Amnesty i en rapport att ”nästan fyra år efter att folket gjorde uppror mot Muhammar Gaddafis styre har hoppet om en säker framtid krossats”. Därtill har oljeintäkterna sjunkit från 1,6 miljoner fat om dagen under Gaddafis styre till dagens notering på endast 350 000 fat, vilket i sin tur är en huvudorsak till att ekonomin befinner sig i fritt fall.

En liten ljusglimt var när de två rivaliserande regeringarna – under FN:s försorg – i januari i år undertecknade ett avtal om en nationell enhetsregering. Processen har dock stoppats upp av att regeringen inte erkänts av något av landets två rivaliserande parlament. Mikael Eriksson, forskningsledare vid Försvarets Forskningsinstitut (FOI), uppfattar också fredsutsikterna som små:

– De hundratals miliserna står i beroendeförhållande till de två respektive blocken, men opererar på egna villkor i landet. Sedan finns det parter som inte är inblandade i den politiska processen som har helt egna agendor, som brottssyndikat och aktörer som Aqim (al-Qaida i islamiska Maghreb reds anm.) och IS (SVT Nyheter 19/1).

Frågan är nu om USA kommer att fortsätta sina bombningar mot IS i landet och vilka konsekvenser det i så fall kommer att få? Här bör vi ha i minnet att USA med hjälp av drönare har bombat radikala islamistiska mål i Jemen, Pakistan och Somalia och att dessa aktioner snarare stärkt än försvagat dessa krafter. Bombningarna har också i hårda ordalag fördömts av Libyens nya enhetsregering som ”ett flagrant brott mot den libyska statens suveränitet”. Därtill har även FN:s sändebud i Libyen, tysken Martin Kobler, uttalat sig i negativa ordalag:

– Vi har under ett år sett hur Islamiska Staten (IS) expanderat österut, västerut och åt syd. IS måste stoppas och det kan bara göras av libyerna själva. (Göteborgs-Posten 21/2).

Serber

- Vid den amerikanska bombningen mot IS-målen i Libyen dödades även två serbiska diplomater som hade tagits som gisslan av IS. Detta har lett till en diplomatisk kris mellan USA och Serbien. Den serbiske premiärminister Aleksandar Vucic säger att diplomaterna var på väg att bli frisläppta när de dödades.
- Serbien har till skillnad från många andra länder kvar sin ambassad i Tripoli, och en stor del serbiska arbetare bor fortfarande i Libyen, något som går tillbaka till Gaddafis tid då relationerna mellan länderna var goda.

Ny Tid

Kriget som bytte ansikte

Christin Sandberg

Ny Tid (Helsingfors) 12/2 2016

Loretta Napoleoni: *Islamiska staten*. Fri Tanke förlag, 2015.

Samar Yazbek: *Resa in i tomheten – En berättelse från Syrien*. Ordfront förlag, 2015.

I två aktuella böcker synas det våldsamma och komplicerade kriget i Syrien. Hur ska man nå en fredlig lösning med minsta möjliga lidande för civilbefolkningen? Det frågar Loretta Napoleoni i boken Islamiska staten och Samar Yazbek i Resa in i tomheten.

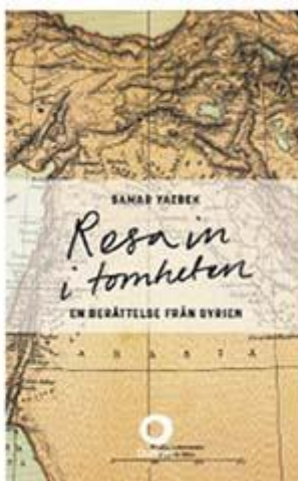
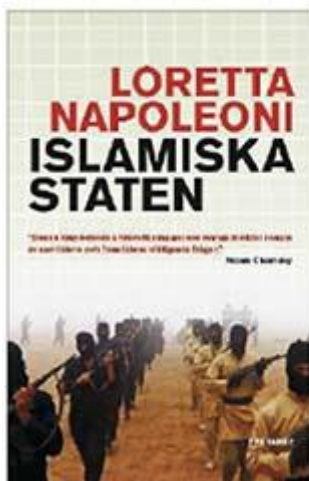

Om man kortast möjligt vill sammanfatta vad som präglade år 2015, så är det kanhända Syrien. Konflikten i landet har fördjupats och tvingat miljontals människor på flykt, spridningseffekterna i regionen har fått allvarliga konsekvenser, inte minst genom Islamiska statens framväxt, och krigsretoriken i väst har trappats upp.

Framför allt krigsretoriken oroar den italienska terroristexperten, ekonomen och författaren **Loretta Napoleoni**, aktuell med boken *Islamiska staten*. I en kommentar efter attackerna i Paris den 13 november sade hon att ett upptrappat krig mot IS kan få allvarliga och oförutsedda konsekvenser.

Hård politisk retorik och bomber är enligt Napoleoni fel väg att gå. Fred måste nås via en diplomatisk lösning, hur svårt det än må vara.

– Det finns civilbefolkning i området, men det verkar ingen tänka på, säger hon.

En som däremot sätter civilbefolkningen i fokus är den syrisk författaren **Samar Yazbek**, som i boken *Resa in i tomheten* rapporterar från tre resor som hon i hemlighet gör från exilen i Frankrike under åren 2012 och 2013. Vi får ta del av hur situationen i landet förvärras för varje resa hon gör – hur landet söndras, befolkningen fragmenteras och konflikten fördjupas.

Från början är Yazbeks avsikt att återvända för att starta små projekt för kvinnor med fokus på utbildning och ekonomisk försörjning. Men när hon ser sina landsmän dödas mitt framför ögonen på henne utan att omvärlden reagerar, tar hon istället till pennan.

Under resorna står Yazbek under en grupp motståndsmäns beskydd, vilket gör det möjligt för henne att förflytta sig, träffa människor som är villiga att prata och att hålla sig undan prickskyttar och bomber. De utgör ändå ingen garanti för att hon ska ta sig levande därifrån. Döden är ständigt närvarande. Liksom galghumorn.

Starka vittnesmål

Vi får ta del av starka vittnesmål, både av Yazbek själv och av de människor hon möter. I revolutionens inledande stadium var visionen att bygga en civil, demokratisk och sekulär rättsstat. Det religiösa var, enligt Yazbek, frånvarande. Men folket som protesterade på gatorna saknade ledning, organisation och finansiell uppbackning. I avsaknad av ett stabilt stöd splittrades snabbt motståndet, som till en början framför allt var organiserat i Fria syriska armén. Fragmentariseringen ledde till en försvagning som underlättade för islamistiska grupperingar att tränga in i flera områden och överta kontrollen. Situationen eskalerade snabbt till ett våldsamt och blodigt inbördeskrig, med inblandning av ett stort antal utländska soldater. Krig via ombud, som Loretta Napoleoni kallar det i sin bok *Islamiska staten*.

I takt med att husen bombas sönder och människor tvingas fly sviktar även förtroendet för motståndsmännen, vilket är precis den effekt som al-Assads regering eftersträvat. Vardagsrutinerna och kampen för att hålla döden på avstånd är så påfrestande att det syriska folket inte har tid att tänka på allianser och geopolitiskt spel. Aktiviteterna pågår dygnet runt. Männen plockar upp skadade, begraver döda, röjer upp och organiserar sophämtning på nätterna, medan kvinnorna ständigt är på jakt efter mat till hungriga barn och gamla och mediciner till sjuka och sårade. Aktivister dokumenterar kriget i siffror och försöker nå ut till omvärlden med vittnesmål om vad det är som pågår, allt medan desperationen växer i takt med den uteblivna responsen. Alla är lika utmattade.

Just det är en förklaring till att islamisterna, som hjälper till med att bygga upp basal infrastruktur, vinner folks förtroende och får fotfäste i delar av landet.

Rädslan som vapen

I *Islamiska staten* breddar Napoleoni perspektivet och förklarar IS:s framgångar med västs reaktioner på 11 september, och det därpå följande kriget mot terrorismen som har lett till ett decennium av sekteristisk krigföring i delar av Mellanöstern. USA:s invasion av Irak och inbördeskriget i Syrien är två nyckelhändelser.

Kriget i Irak blåste liv i en urgammal konflikt mellan sunni- och shiamuslimer, vilket kom att bli avgörande för idén om kalifatets återfödelse. Händelseutvecklingen i Syrien gjorde det sedan möjligt för IS:s ledare **Abu Bakr al-Baghdadi** att fortsätta sin kamp för att upprätta en islamistisk stat.

Napoleoni beskriver vidare hur IS utnyttjar tillståndet i världen – den historiska kontexten med ett splittrat och konfliktfyllt Mellanöstern – och samtidigt använder modern teknologi för att rekrytera, finansiera och involvera den lokala befolkningen för att bygga det 21:a århundradets moderna version av kalifatet.

IS har varit oerhört framgångsrik i sitt erövringskrig baserat på terrorism. De har lyckats få kontroll över både ekonomin – inkomsterna kommer bland annat från oljeexport och skatteintäkter i de territorier de kontrollerar – och infrastrukturen.

IS har också varit extremt skickliga på att utnyttja sociala medier för att sprida skräck. Detta har samtidigt effektivt balanserats upp av al-Baghdadis budskap om att återge muslimerna ”värdigheten, styrkan, rättigheterna och ledarskapet” från fornstora dagar, vilket har fått gehör både i Mellanöstern och bland muslimer i Europa.

Napoleoni hävdar att väst har underskattat IS och hon ser inte vad som skulle kunna hindra rörelsen från att förverkliga sin vision om en islamistisk stat. Både stridande inom Fria syriska armén (motståndsmännen) och ledare för al-Nusrafronten, som Samar Yazbek intervjuar i *Resa in i tomheten*, förutspår att det sekteristiska kriget kommer att fortsätta länge till.

Flera vittnesmål visar att det fanns tydliga indikationer på vad som höll på att ske. Var det till exempel en slump att flera islamistiska ledare som satt fängslade i Syrien frigavs under det

första halvåret 2011? Hur kunde gränsen mellan Turkiet och Syrien stå vidöppen för utländska krigare?

Krigets vardag

Som bäst är Yazbek när hon beskriver krigets påverkan på vardagslivet. Som då hon berättar om hur de för att komma undan kvarterets prickskytt skyndar sig genom människors hem som har öppnats för dem som behöver ta sig fram, när gatan inte längre är säker. En gammal kvinna ligger på en tunn madrass på golvet vid en vägg och reagerar inte när de skyndar genom rummet, van som hon är vid att människor passerar för att undkomma prickskyttens skottglugg. En annan kvinna berättar att när hon ser att prickskytten släpper koncentrationen, om så bara för ett ögonblick, passar hon på att ta sig förbi fönstret för att hämta ett glas vatten eller gå på toaletten.

Samar Yazbek riskerade sitt liv för det här litterära reportaget, i vilket det framgår hur revolutionen förvandlades till ett religiöst krig medan omvärlden satt och såg på. I efterordet skriver hon: "världen njuter av att smygtitta på överlevnadskampen som iscensätts runt de syriska offrens lik".

I december tog FN de första trevande stegen mot en diplomatisk lösning då FN:s säkerhetsråd presenterade en plan för att stödja försöket att skapa fred i Syrien. Säkerhetsrådet kräver eldupphör samtidigt med att de stridande parterna börjar förhandla om fred i januari.

Lästips: [Loretta Napoleoni om Islamiska Staten](#) (med bl a bokutdag)

Offensiv

Ny blodig vändpunkt i ett sönderslitet Syrien

Arne Johansson

Offensiv 18/2 2016

Som i alla krig får civila betala det högsta och blodigaste priset. De humanitära konsekvenserna är fasansfulla.

De ryska bombplanen i Syrien har på fyra månader vänt vad som i somras såg ut som en desperat situation för Assad-regimens nyss så kraftigt försvagade armé till en motsatt kris för de rebellstyrkor, som stöds med tunga vapen av främst Turkiet och Saudiarabien.

De senaste veckornas snabba scenförändring har framkallat en panikartad massflykt av uppskattningsvis 50 000 civila upp mot den stängda turkiska gränsen vid Bab al-Salama eller den kurdiska kantonen Afrin från den alltmer kringrädda del av den nordliga storstaden Aleppo som ännu hålls av rebellgrupper. Även söder om och runt Damaskus har rebellerna kraftigt pressats tillbaka eller inringats.

Betyder detta en vändpunkt som kan leda till ett slut på kriget, om än på regimen villkor? Eller står Mellanöstern tvärtom inför risken av ett ännu större krig om detta inte kan accepteras av Erdoğan's Turkiet eller Saudiarabien?

Assad-regimens styrkor har de senaste tre veckorna, med stöd av ryska bombplan och allierade som libanesiska Hizbollah och andra shiamiliser ledda av iranska officerare, uppnått mycket snabba framsteg på en rad fronter, paradoxalt nog samtidigt som Ryssland och USA enats om försök att få till stånd nya fredssamtal.

Vändpunkten kom sedan regimen styrkor med hjälp av ryska flygattacker lyckades bryta islamistfronten Jaish al-Fatahs långvariga belägring av de två shiadominerade städerna Nubbol och Zahraa nära den kurdiska kantonen Afrin norr om Aleppo. Offensiven har därefter fortsatt norr om Latakia liksom upp genom Idlibprovinsen och Hama och runt den del av Aleppo som hållits av rebeller ända sedan hösten 2012. Dessas försörjningsleder till den turkiska gränsen kan när som helst klippas av.

Islamistalliansen Jaish al-Fatah, som har utrustats med tunga vapen av främst Turkiet och Saudiarabien och domineras av den al-Qaida-anslutna Nusrafronten och deras salafistiska allierade inom Ahrar al-Sham, har åtminstone i norra Syrien varit de militärt ledande styrkorna som också har bombats mest intensivt av ryska flygplan.

Enligt en korrespondent för tidningen The National i Förenade Arabemiratet sviktar också stridsmoralen bland dessa, med avsevärda deserteringar. ”Att överge jihad för att det finns många tjuvar, opportunisterna och profitörer eller av brist på trovärdighet inom vissa fraktioner är som att sluta be för att skorna stulits på moskéns trappa”, citeras ett radiouttalande från en av Jabhat al-Nusras grundare.

Enligt den svenske Syrienkännaren Aron Lund har den syriska armén också utsatt de sinsemellan rivaliserande syriska rebellgrupperna söder om Damaskus för en allt hårdare press, samtidigt som det stöd dessa har fått från Jordanien genom en militär operationscentral har begränsats. Spekulationer finns om ett närmande mellan Ryssland och Jordanien.

Även om det nu tycks ha skett en rejäl förändring av styrkeförhållandena i Syrien är frågetecknen många inför den närmaste framtiden.

Ett är vad som händer med de nya fredssamtal som förbereds, där starten av GENEVE III har skjutits upp till den 25 februari i hopp om att det begränsade eld upphör som Ryssland och USA avtalat om i München inom den så kallade internationella stödgruppen för Syrien (ISSG) ska hinna få någon effekt.

Att denna typ av samtal alls hålls är en bekräftelse på att det inom Syriens gränser pågår vad som mest liknar ett slags sekteristiskt världskrig via ombud mellan rivaliserande regionala makter, där en stor del av striderna utförs av tiotusentals utländska jihadistiska soldater och milismän från när och fjärran. Till denna blodiga cocktail som också hotar att spilla över i ett större regionalt krig bidrar stridsflygplan från inte mindre än 12 utländska stater.

Samförståndet mellan Rysslands utrikesminister Lavrov och USA:s John Kerry har av såväl rebellerna som av deras hetaste uppbackare i Erdoğan's Turkiet och Saudiarabien uppfattats som en bekräftelse på att USA under sin reducerade kapacitet att uppträda som världspolis accepterat att Ryssland med sina stridsflygplan och sin allians med Iran har lyckats blockera alla försök till en "sunnimuslisk" regimförändring i Damaskus. Frågan är hur USA nu väljer att agera sedan den rysk-syriska offensiven runt Aleppo snarast accelererat med sikte på en tydlig militär seger under dagarna innan vapnen i alla fall delvis skulle tystna?

Detta kanske delvis påverkas av vad som kommer att hända den rebellkontrollerade delen av Aleppo, där det fortfarande kan finnas 300 000 civila, om staden blir helt kringrädd av regimen styrkor. Kommer mat och civila förnödenheter i så fall att släppas in, eller kommer regimen att försöka svälta ut de inringade och framkalla en ny massflykt mot den turkiska gränsen? Hur högt blir det humanitära priset om en del av rebellerna väljer att slåss i ruinerna till sista man?

Det kan också påverkas av hur Turkiet väljer att agera. De senaste månadernas brutala försök att kväsa den kurdiska frihetskampen på sin egen sida av gränsen och det gemensamma sabelskramlet med Saudiarabien visar att ett större krig inte kan uteslutas, även om sauderna hämmas av prisrasen på sin olja och den blodiga inblandningen i Jemens krig och Turkiet av sin egen konflikt med PKK. Syrienkrigets hetaste brännpunkt har hur som helst efter striderna runt Aleppo flyttats till Syriens gränstrakter mot Turkiet.

Att de kurdiska styrkorna nu försöker flytta fram sina positioner har framkallat panikartade reaktioner från den turkiska regeringen. Att hoten om ett militärt ingripande inte är tomma understryks av den senaste veckans upprepade turkiska artilleribeskjutning över gränsen av kurdiska YPG/J-styrkor, som tillsammans med allierade assyriska och arabiska miliser inom de Syriska Demokratiska Styrkorna har flyttat fram sina positioner i Azaz-distriktet i norra Syrien, erövrat flygbasen i staden Menagh från Nusrafronten och intagit staden Tal Rifaat.

Turkiet har gång på gång hotat med den för dem "röda linjen" som innebär att de aldrig kommer att godta att de syriska kurderna under ledning av det PKK närstående PYD lyckas förena den västligaste av de tre kurdiska kantonerna i norra Syrien med de två andra och befästa ett regionalt självstyre inom vad kurderna kallar Rojava, eller västra Kurdistan.

Att Islamiska staten (IS) kontrollerar vissa gränsövergångar till Turkiet mellan de kurdiska kantonerna Afrin och Kobanê är för den turkiska regimen ett mindre ont än om YPG/J gör det.

Att Turkiet samtidigt vägrar att öppna gränsen för de tiotusentals som har flytt striderna runt Aleppo kan också ses som ett försök att pressa fram ett godkännande från USA och Nato till Turkiets krav på att upprätta en flygövervakad buffertzona på den syriska sidan av gränsen. Med ett sådant verktyg skulle Turkiet både kunna blockera ett kurdiskt självstyre, hålla försörjningslederna till sina allierade rebeller öppna och förhindra en fredlig lösning som strider mot Turkiets egna intressen. Efter Rysslands ingripande i kriget skulle dock ett förverkligande av detta betyda en lek med elden som ett försvagat USA knappast är berett att riskera allt för.

För såväl Saudiarabien som Turkiet skulle ett krigsslut som Assadregimen tack vare stödet från Ryssland och Iran går segrande ur och som därmed förstärker den ryskstödda shiaaxeln mellan Iran, Irak, Syrien och Hisbollah i Libanon vara ett mycket förödmjukande bakslag för deras egna regionala stormaktsambitioner.

Att USA-imperialismen som deras historiskt närmaste allierade inte har satsat allt på att förhindra detta, utan tvärtom har valt att ge flygunderstöd till YPG/J:s krigföring mot IS i kriget mot den islamistiska terrorismen, betraktas av både Ankara och Riyadh som ett enormt svek. För Erdoğan's turkiska regering stavas terrorn inte IS utan PKK och PYD, YPG, Iran och Assad.

– PYD och USA:s stöd åt PYD har orsakat blodbadet i Syrien, USA har svikit oss, de måste välja mellan oss och terroristerna, har Erdoğan utbrustit.

Det mest sannolika är att vare sig den turkiska eller saudiska regimen själva skulle våga sig på en direkt intervention i Syrien. Att den turkiske utrikesministern Mevlüt Çavuşoğlu i helgen förklarade att de var beredda till just detta följdes strax av dementier från både Saudiarabien och Turkiet.

– Vi vill ha en markoperation tillsammans med våra internationella allierade och tänker inte genomföra en unilateral operation, försäkrade en talesman för den turkiska regeringen, med tillägget att detta i varje fall inte var aktuellt inom de närmaste tio dagarna.

Att styrkeförhållandena i det syriska kriget än en gång har tippat över på ett mycket kraftigt sätt betyder knappast att freden är nära, och än mindre en fred som kan ge de förtryckta folken ett tryggt och anständigt liv.

Som Offensiv/RS har förklarat muterade den arabiska vårens demokratiska revolution i Syrien på ett tidigt stadium till ett sekteristiskt inbördeskrig, som snabbt också blev ett slagträ i den imperialistiska och regionala maktkampen mellan reaktionära regimer och miliser. Medan de miljoner som kunde valde att hellre fly än att illa fäktas för antingen den blodiga Assad-regimen eller de islamistiska miliser som flockades till detta allt mer reaktionära krig, stod dock den kurdiska frihetskampen tidigt ut som det mest progressiva undantaget, som också förtjänade ett kritiskt stöd av socialister världen runt.

Ingen kan heller kritisera PYD och YPG/J för att med kniven mot strupen under IS och den turkiska statens samtidiga belägring av Kobanê ha tackat ja till USA:s flygunderstöd, trots alla risker detta medför. Men som vi förklarade efter segern i Kobanê skulle kommande strider bli ett viktigt test för kurdernas förmåga att vinna ett bredare stöd bland regionens araber, turkmener, kristna och andra förtryckta folkgrupper för de idéer om demokratiskt självstyre, sekulära och mellan könen jämställda lokala och regionala områden som länge har predikats av PYD. ”Hur detta lyckas kan snart visa sig viktigare än de senaste framgångarna på slagfältet och avgöra kurdernas möjligheter att finna nya allierade som tillsammans med dem kan stå upp mot alla reaktionära makter i det sekteristiska inbördeskriget.”

USA drömde efter Kobanê om att kunna kombinera YPG-styrkor med USA-flyg i en markoffensiv från Turkiet mot IS. Att involvera arabiska styrkor skulle enligt New York Times ”lätta Turkiets oro för att Syriens kurder blir alltför inflytelserika i norra Syrien”. Men detta vore en ny och farlig fälla för den kurdiska frihetskampen som istället måste byggas på klassallianser mot imperialism och kapitalism tillsammans med regionens arbetare och förtryckta folk.

Det kan inte uteslutas att ett ryskt-iranskt beskydd av regimen i Damaskus gentemot jihadisterna som Ahrar al-Sham och al-Nusrafronten, parallellt med en USA-ledd operation mot IS, skulle kunna leda till en partiell frysning av det syriska kriget med de lokala vapenvilorna i landets norra, södra och centrala delar som FN-emissarien Stefan de Mistura hoppas kunna förhandla om.

Men inget av detta kommer att ge den fred, frihet och välstånd som Mellanösterns folk drömmer om. De glimtar av hopp som vi kan se måste byggas på att den kurdiska kampen i Syrien och Turkiet kan smida en demokratisk och socialistisk allians med den turkiska vänstern och arbetarrörelsen. En sådan skulle också kunna appellera till de icke-sekteristiska massprotesterna mot social misär och korruption i Irak och Libanon och den gryende arbetarkampen i Iran.

Därmed skulle också en reorganisering underifrån underlättas av en ny arbetarrörelse och nya vänsterströmningar i regionen av alla etniska och religiösa ursprung med ett fokus på såväl

enande klass- som demokratiska frågor. Självstyrande regioner kan på kort sikt ses som ett skydd från alla hotande makter runt omkring, men är knappast möjliga att stabilisera annat än i ett mer eller mindre tillfälligt maktvakuum eller som en del i en större och frivillig socialistisk konfederation.

För en långsiktig befrielse av Syriens, Rojavas och alla Mellanösterns folk från krig, imperialism, kapitalism och förtryck av alla slag krävs en socialistisk massrörelse som under kampen kan erövra makten i såväl Syrien som i Turkiet, Iran och Irak och svetsas samman i en frivilligt samverkande konfederation av demokratiskt socialistiska stater. ■

Enligt en rapport från Syrian Centre for Policy Research uppskattas redan så många som 470 000 ha dödats och 1,9 miljoner skadats som en direkt eller indirekt följd av kriget, totalt 11,5 procent av den syriska befolkningen.

De humanitära konsekvenserna är fasansfulla. Medan kanske mer än hälften av Syriens invånare har tvingats fly både i och utanför landet uppskattas livslängden ha sänkts från 70 år 2010 till runt 55 år idag och samhällets infrastruktur ha slagits i spillror så att till exempel bara hälften av barnen kan gå i skola.

I flera rebellkontrollerade fickor, som belägrats av regimens styrkor råder också svår svält.

Eskalerade oroligheter i Turkiet

Kristofer Lundberg

Offensiv 25/2 2016

Efter bombdådet i Ankara den 17 februari har Turkiet trappat upp sin repression ytterligare.

AKP-regeringen riktar nu hela sitt fokus på både YPG och PKK efter bombattentatet i Ankara den 17 februari som dödade 28 personer och skadade ytterligare 64 personer. Erdoğan var snabb med att tala om vedergällning och turkisk militär inledde redan dagen efter bombningar mot kurdiska baser i Bashur, södra Kurdistan (norra Irak).

Att den turkiska premiärministern Ahmet Davutoğlu anklagar YPG för attacken som skedde i hjärtat av Ankara visar att de därmed kommer att använda attacken som förevändning för att gå in i Rojava där YPG/YPJ har skördat framgångar mot IS och al-Nusra, vilket kan komma

att skära av terroristernas öppna vägar mellan Turkiet och Syrien där deras proviant och ammunition kommer in.

Med de historiska erfarenheterna var det många som trodde att det var säkerhetstjänsten MIT som låg bakom bomben för att få stöd för militära aktioner och att vrida fokus bort från Turkiets belägring av och attacker mot Bakur, norra Kurdistan. I en av de massakrer utförd av den turkiska militären brändes 60 civila människor till döds där det bland de döda återfanns flera barn.

Senare har den kurdiska organisationen TAK (Kurdistans frihetsfalkar) i ett pressmeddelande tagit på sig ansvaret för dådet. Attentatet ägde rum i ett av Ankaras mest militärt bevakade områden och var därmed ett hårt slag mot den turkiska statens prestige. De skriver att attacken var en hämnd för den massaker som riktades mot civila i Cizre av Turkiet.

TAK sägs vara en utbrytning ur PKK och de är idag helt skilda organisationer. De bildades år 2004 och har sedan dess uttalat kritik mot varje fredsprocess. TAK har i ett pressmeddelande även varnat turister som semestrar i Turkiet. Hoten från TAK är ett steg tillbaka och direkt kontraproduktiva i den nuvarande situationen då kurder är hårt pressade och har börjat vinna stöd och solidaritet internationellt.

Rättvisepartiet Socialisterna (RS) försvarar det kurdiska folkets rätt till väpnat självförsvar, men detta bör organiseras demokratiskt underifrån och på intet sätt riktas mot civila. Ett väpnat försvar måste samtidigt kombineras med klassappeller till den kurdiska, turkiska och internationella arbetarklassen om att själva ta kamp och stödja det kurdiska motståndet.

Marxister – revolutionära socialister – ger sitt fulla stöd till det kurdiska folkets kamp för frihet, demokrati och rätten till lokala självstyren eller en egen stat om de så vill. Men marxister är motståndare till individuell terrorism och terroraktioner mot civila. Det kommer inte att gynna den kurdiska saken, utan snarare isolera kurderna.

Med attentatet som förevändning försöker nu Erdoğan få YPG terrorstämplat och Turkiet kritiserar USA för att inte vara konsekventa i synen på de kurdiska YPG-styrkorna som kontrollerar Rojava. ”USA vägrar att terrorstämpla YPG, och landet har bett Turkiet att upphöra med beskjutningen av YPG-mål i Syrien”, skriver *Aftonbladet* den 19 februari.

YPG svarar att de inte har någon koppling till bombattacken och varnar att det för Turkiets del handlar om att lyfta fram anklagelsen för att få en förevändning för en offensiv mot Rojava och Syrien. YPG pekar på att de inte på något vis deltagit i någon form av militär aktivitet mot den turkiska staten trots dess upprepade attacker och provokationer.

Ett stort ansvar vilar nu i den turkiska arbetarklassens händer om att massmobilisera stöd till kurderna i form av generalstrejker och massprotester med krav på att armén lämnar de kurdiska områdena. Det är endast en enad arbetarklass som besitter den kollektiva styrka som kan skaka regimen i grunden och i slutändan fälla regimen och skapa fred och säkerhet.

Vilka är lärdomarna från den arabiska våren?

Serge Jordan

Offensiv 25/2 2016

Den arabiska vårens revolutionära våg sopade bort diktatorer i Tunisien och Egypten. Den svepte fram genom Mellanöstern och inspirerade arbetare och unga runtom i världen. Den har sedan dess emellertid ebbat ut och lämnat efter sig en region förödd av krig och sekteristiska konflikter.

För fem år sedan skakades de härskande familjerna, affärsmagnaterna, kungarna, shejkerna och diktatorerna i Mellanöstern och Maghreb (Nordafrika norr om Sahara, det vill säga Marocko, Algeriet och Tunisien) tillsammans med sina internationella motsvarigheter av

explosionen av miljontals arbetare som strömmade ut på gatorna, från Tunis till Sanaa, från Manama till Kairo.

Den gnista som tändes av den tunisiska gatuförsäljaren Mohamed Bouazizi när han i desperation över fattigdomen och polistrakasserierna satte eld på sig själv tände eld på hela regionen. Demonstrationsparollen ”Folket vill att regimen faller” förkroppsligade den djupgående törsten efter ett uppbrott med den gamla ordningen.

Massorna kunde inte leva på det gamla sättet längre under outhärdlig fattigdom, korruption, kronisk arbetslöshet och konstant förödmjukade av uppsvällda och tunga statsapparater. De styrande eliterna kunde inte heller styra på det gamla sättet längre. Förhållandena var mogna för en sammanstötning mellan klasserna.

Det revolutionära fenomenet den arabiska våren – en otillräcklig beskrivning därför att den inte inkluderar icke-arabiska folkgrupper som kurderna och amazigherna (berber) – kom inte som en plötslig storm från en klarblå himmel. Tunisien och Egypten, där revolutionerna först bröt ut, hade upplevt intensiv arbetarkamp under de föregående åren. De fattiga och arbetarklassen hade möjligheter att visa musklerna under den tidsperiod som föregick de kolossala explosionerna under åren 2010-11.

I vår tes för CWI:s världskongress år 2010 observerade vi: ”Massmotstånd mot auktoritärt styre och försämrade levnadsvillkor är också ett allt mer framträdande drag i Mellanöstern. Viktigast ur CWI:s synvinkel är att den senaste perioden också bär vittnesmål om tilltagande arbetarkamp och ansträngningar att bygga oberoende massorganisationer för arbetarklassen i Egypten, Turkiet, Libanon, Algeriet och på andra håll. Denna utveckling indikerar framtida masskamp i hela regionen. Alla regionens despotiska och auktoritära regimer fruktar med rätta massoppositionsrörelser som skulle kunna agera som inspiration för deras egna förtryckta befolkningar.”

I skarp kontrast till detta tog den blixtnabba händelseutvecklingen många kapitalistiska politiker och så kallade Mellanösternexperter med överraskning. Västimperialistisk politik och dess spinndoktorers pinsamma prognoser slogs sönder av revolutionens häftiga storm. ”Vår bedömning är att den egyptiska regeringen är stabil”, sade Hillary Clinton den 25 januari 2011, mindre än tre veckor innan den egyptiske presidenten Hosni Mubarak störtades. Tjugotre års styre av hans despotiske tunisiska kollega Zagn al-Abidin Ben Ali hade redan avslutats den 14 januari 2011, efter en månad av protester.

I båda fallen var det arbetarrörelsens inträde på scenen som ströp kapitalismens ekonomiska artärer genom masstrejkaktioner, vilket fällde de hatade tyrannerna.

Årtionden förefaller ha förflutit sedan dess. Idag är den initiala optimismen och hoppet om en snabb förändring ett avlägset minne. Illusionen om att allt kommer att bli allt bättre har inte överlevt den dramatiska kontrarevolutionära rekyl. Jemen, Libyen och Syrien genomlider samtliga olika varianter av inbördeskrig. Egypten har gått tillbaka till militärstyre. Levanten (Anatolien, Syrien, Libanon, Jordanien, Israel och Palestina) är förknippad med födelseplatsen för IS (Islamiska Staten, på arabiska Daesh), den mest monstruösa jihadistiska organisation som världen någonsin har skådat och som genomför terroristattacker från Paris till Jakarta.

Arbetarklassen och de förtryckta folken väljer inte de villkor under vilka de genomför en revolution. Vänstern och fackföreningarna var allvarligt försvagade i de flesta av länderna efter att ha kommit ut ur en lång, mörk tunnel av tyranni och statligt förtryck. Det förflutnas mäktiga kommunistpartier var diskrediterade på grund av sina stalinistiska ledningars misstag. Massorna ställdes inför allvarliga bakslag efter sina initiala offensiver mot dessa regimer på grund av en avsaknad av starka organisationer och politiska ledningar som var kapabla att tillhandahålla ett klart och tydligt alternativ till det gamla diktatoriska styret.

Omfattningen av sådana bakslag är direkt relaterat till läget för respektive länders arbetarrörelser. Den auktoritativa brittiska journalisten Robert Fisk påpekade nyligen att: ”Där fackföreningarna var starka – i Egypten och Tunisien – var det revolutionära blodbadet långt mindre omfattande än i de länder som antingen hade förbjudit facklig verksamhet överhuvudtaget – till exempel Libyen – eller byggt in fackföreningsrörelsen i regimen, vilket hände för länge sedan i Syrien och Jemen”.

Syrien ger en förödande bild – en talande varning för den våldsorgie som bankrutta regimer är beredda att släppa lös i syfte att behålla makten. Vad som under de första månaderna började som en folklig kamp för demokratiska rättigheter och social rättvisa i spåren av de tunisiska och egyptiska revolutionära vågorna föll offer för sina egna svagheter. Bashar al-Assads alawitiska styre hade till skillnad från Ben Ali eller Mubarak en del sociala reserver av stöd och arbetarnas rörelse tystades i stor utsträckning.

Regimen gick vidare till att fragmentera och skoningslöst undertrycka rörelsen. Genuina aktivister fångades in, torterades eller dödades medan fängelseportarna öppnades för frigivandet av al-Qaidakrigare – av vilka somliga idag leder de jihadistgrupper som bekämpar regimen. Massakrer genomfördes i syfte att frammana sekteristiskt hat.

Under de kombinerade effekterna av det hämningslösa våld som användes av Assads styrkor och allierade grupper samt av sunniextremistiska element inom oppositionen, generöst assisterade av gulfstatseliterna, den turkiska staten och en del västliga organ, gick konflikten in i ett mångsidigt krig. Syrien har idag blivit en blodig korsväg för regionala och internationella makters rivaliserande geopolitiska ambitioner. Olika scenarier av militär upptrappning är på grund av det intrikata myllret av inblandade aktörer tänkbara.

Samtidigt blir flyktningkrisen allt mer akut för varje dag som går. Miljontals syrier har flytt till Libanon, Jordanien och Turkiet där lokala bossar använder dem som billig arbetskraft. I Europa skyller de styrande politikerna på såväl varandra som på flyktningarna själva för en kris som de har hjälpt till att skapa genom att jämna hela länder med marken via bombning, exploatering av deras arbetskraft och genom att alliera sig med mordiska diktatorer.

Tendensen till religiös sekterism och de facto-uppbrytandet av arabiska stater är en förgiftad frukt som tillhandahållits av imperialismakternas och de lokala enväldshärskarnas söndra och härskametod som har använts i decennier för att garantera deras kontroll över och plundring av regionens resurser. Etniska och nationella frågor har nu, efter att tidigare ha hållits i schack av totalitarismens järnnäve, kommit tillbaka förstärkta av de katastrofala konsekvenserna av invasionen av Irak år 2003.

Befälhavarna för IS ultrareaktionära armé har alltför väl lärt sig hur de ska använda sig av det imperialistiska arvet för sina egna syften. Deras tillkännagivande av ett ”slut på Sykes-Picot-avtalet” (det hemliga arrangemang som gjordes upp av franska och brittiska diplomater år 1916 för att dela upp Mellanöstern när väl det ottomanska imperiet var besegrat) har fått många att se det som en utmaning mot imperialistiska planer och dessas påföljande fasor.

Den historiska ironin ligger i att IS ”andliga fäder” kan spåras tillbaka till det oärliga spel som spelades av västimperialismen och dess regionala allierade, med början i USA:s och det saudiska stödet till mujaheddin i Afghanistan under 1980-talet, i deras kamp mot de sovjetiska styrkorna.

Vid sidan av en tilltagande ilska från folk under dess bestialiska styre har IS också ställts inför ett växande militärt tryck under de senaste månaderna. Detta har förmått deras överkommando till att halvera sina krigares löner. Påtvingandet av militära nederlag för en grupp och eliminerandet av grundorsakerna till dess tillväxt är dock två helt olika saker. Den mänskliga och materiella förstörelse som finns inbyggd i kapitalismen lägger enbart grunden för framväxten av nya monster i framtiden – om inte en enad folklig massrörelse för att radikalt förändra samhället byggs.

Libyen har blivit en knutpunkt för jihadisters ”import-export”-affärsverksamhet samt ett totalt dysfunktionellt land som är sönderslitet av hundratals miliser. Transparency International (organisation mot korruption) rankar nu landet som det femte mest korrupta i världen. Där har IS erövrat ett territorium på cirka 240 km längs kusten som profiterar på såväl landets allmänt laglösa och fragmenterade tillstånd som det formella tillkännagivandet av en skakig ”nationell enighetsregering” i december förra året. Formerna för en ny militär operation övervägs nu av västliga regeringar.

De styrande i EU och USA slits mot bakgrund av imperialistisk konkurrens mellan sin försiktighet ifråga om att öppna upp en ny krigsfront i regionen och sin vilja att skaffa sig ett bättre fotfäste där. Detta skulle göra det möjligt för dem att begränsa massinflödet av flyktingar till Europa via den libyska kusten – ett jobb som tidigare lades ut till underleverantörer i Muammar Gaddafis regim – vid sidan av att åter få igång oljefälten utom räckhåll för jihadistiska gangstrar.

Amerikanska och brittiska specialstyrkor finns redan på plats i förhoppningen om att kunna använda sig av lokala miliser för att göra jobbet mot IS, men röster inom den härskande klassen och de militära kretsarna höjs med påtryckningar om mer. Det skulle förvärra situationen ytterligare, då bränder som tänts av den tidigare militära interventionen fortsätter att rasa.

IS barbari är ett symptom på en mycket mer djupgående kris – krisen för det kapitalistiska systemet, ett system som är strukturellt oförmöget att ta samhället framåt. Den revolutionära kris som öppnades upp under åren 2010-11 i Mellanöstern och Nordafrika erbjöd en möjlighet att lösa denna kris i de förtryckta klassernas intresse. Istället har gamla despoter, religiös extremism och sekteristiska blodbad, samt de upptornande krigsmolnen, kommit tillbaka.

Detta representerar det pris som arbetande och fattiga människor i hela regionen idag får betala för att kapitalismen inte har avskaffats – och därigenom öppnandet av en ny socialistisk väg för de miljontals som strävar efter en verklig förändring, vilket innebär revolutionens genomförande fullt ut till dess logiska slutpunkt. Det illustreras bäst av antalet tunisiska ungdomar vars revolutionära hopp har förbytts till kontrarevolutionär desperation.

Tunisier utgör den största andelen av utländska kontingenter inom IS: arbetslöshet och social exkludering är oftast de pådrivande faktorerna bakom unga människors motivation till att ansluta sig till deras led.

Detta är emellertid bara ena sidan av myntet. Protester i 18 tunisiska provinser i januari av arbetslösa ungdomar som krävde ”jobb eller en ny revolution” har påmint alla om att den revolutionära andan fortfarande lever och frodas, samt att kraven under åren 2010-11 på jobb och värdighet inte alls har blivit mötta. ”Vi har frihet, men man kan inte äta frihet”, var hur en ung protesterande sammanfattade situationen.

Inte ens friheten kan faktiskt garanteras av den kapitalistiska eliten, vilket illustreras i återgången till polisens användande av tortyr, hejdlösa statliga övergrepp och tilltagande attacker på demokratiska rättigheter i namn av ”kampen mot terrorismen”.

Den unika plats som innehas av fackföreningsfederationen UGTT har därutöver, även om den inte utnyttjats fullt ut av dess byråkratiska ledare, tvingat även den tunisiska regeringen – i vilken anhängare av den gamla regimen finns inkluderade – att fortsätta med att använda revolutionens språkbruk för att få igenom sin kontrarevolutionära agenda. Detta är en indikator på vad som jäser under den ”demokratiska” ytan.

Abd al-Fattah al-Sisis diktatur i Egypten har varit fruktansvärt repressiv. Många politiska aktivister har fängslats, torterats, dödats eller tvingats i exil. Inte desto mindre planterades idén om att massorna har den potentiella makten att påverka händelseutvecklingen i miljontals

människors medvetanden för fem år sedan. Aldrig kan så mycket repression och propaganda radera ut den värdefulla lärdomen.

De oberoende fackföreningarna som växte fram ur revolutionen representerar en värdefull tillgång för pågående och framtida kamp och det är en lång väg att gå för militärregimen innan den kan kuva arbetarrörelsen. Det har ägt rum en relativ nedgång i antalet arbetarstrejker under förra året jämfört med 2014. Detta kan till stor del tillskrivas juntans nedslag.

Inte desto mindre blev Egypten, ”arabvärldens lunga”, vittne till 1 117 strejker under år 2015, i genomsnitt tre strejker om dagen. Under de senaste två månaderna har en ny våg av oroligheter bubblat upp inom många sektorer i bland annat textil-, cement- och energisektorn. Även religiösa predikanter har genomfört protester med krav på fastanställningskontrakt. Wall Street Journal varnade sina affärssinnade läsare: ”Utvecklingen i Egypten reser frågor om ytterligare en omvälvning håller på att gro”.

Den snabba kollapsen för världsmarknadspriset på olja har lett den saudiska regimen in på ett bekymmersamt territorium och tvingat den att genomföra oemotsvarade nedskärningar. Den saudiska teokratin befinner sig ett träsk av växande existentiell kris, vilket den styrande klicken desperat försöker exportera utomlands. Att de västliga ekonomiska sanktionerna mot dess vildsinta rival Iran har lättats har medfört ytterligare panik i Riyadhs palats.

Den dödsdom som nyligen verkställdes mot den framträdande shiamuslimske prästen Nimr al-Nimr var en åtgärd från saudiernas sida för att visa deras missnöje med USA:s och västs ”ombalanseringsstrategi”. Den syftade också till att åter bekräfta deras styrka och skoningslöshet gentemot sin alltmer rastlösa befolkning på hemmaplan, särskilt den diskriminerade shiaminoriteten som bebor den oljerika östra provinsen.

USA-imperialismen har, försvagad som den är sedan Irakfiaskot och tvingad till skyndsamma omstruktureringar i efterspelet av 2011 års konvulsioner, inte kunnat spela samma roll som ”regionens gendarm” som den tidigare har kunnat göra. Detta har lett till att andra stormakter på ett mer aggressivt sätt har bejakat sina egna agendor. Den omfattande ryska militäroffensiven för att backa upp Assad illustrerar detta.

Kinas president Xi Jinping har också varit ute på turné i Mellanöstern och Gulfen för att se efter Kinas politiska och ekonomiska relationer, samt säkerställa att kinesiska företag inte blir förbigångna på den iranska marknaden. Många västföretag vänder sig nu faktiskt i sin desperata jakt efter lukrativa investeringar till Iran för affärsöverenskommelser.

Slutet på sanktionernas regim kommer sannolikt samtidigt att skapa mer fördelaktiga villkor för klasskampens tillväxt. Iranska arbetare och fattiga kommer i sina förväntningar på snabba förändringar av sin ekonomiska situation att kräva sin del, medan regimen inte längre kommer att kunna gömma sig bakom utländska sanktioner som förevändning för att avleda den växande sociala ilskan. Redan under förra året triggade de höga levnadskostnaderna och inestående outbetalda löner en ökning av antalet protester och strejker genomförda av lärare, transport-, gruv- och fabriksarbetare.

Mellanöstern är ett landskap fullt av faror. Opinionsundersökningar indikerar ofta pessimism och skepticism inför framtiden. Även om kontrarevolutionära trender för tillfället har övertaget skulle det vara fel att antingen ta denna stämning för given eller jämställa den med reaktionens triumf. Med den palestinska poeten Mourid Barghoutis ord: ”Revolutionen kan kanske ses som ett totalt misslyckande och en ledsam händelse. Men en revolution är inte en händelse. Revolutionen är en process – en långvarig, arbetsam och krävande sådan. Den har sina upp- och nedgångar och också sina många överraskningar”.

Regionerna i Mellanöstern och Nordafrika har de högsta arbetslöshetsnivåerna i världen. Ojämligheterna i inkomst har fortsatt att öka under de senaste fem åren och stora delar av

befolkningen i Gulfstaterna arbetar som halvslavar. Kort sagt har alla de objektiva orsakerna som ledde till de revolutionära resningarna för fem år sedan kommit att bli än mer akuta och de kommer att uppmuntra till ny kamp och till sökandet efter ett politiskt alternativ till kapitalismens fasor bland arbetarnas och de ungas mest avancerade skikt.

Idén om revolutionär förändring har säkerligen tryckts tillbaka i länder som Libyen och Syrien, där medvetenheten hos ett skikt av befolkningen har pressats tillbaka på grund av den beklagliga idén om att revolutioner är synonymt med otyglat kaos och nytt lidande för massorna. Men andra länder har fortfarande en inflytelserik arbetarklass som kommer att ge regionens härskare sömnlösa nätter och påverka händelseutvecklingens generella dynamik.

Även i Irak provocerade den korrupta elitens misslyckande med att tillhandahålla jobb och adekvat el- och vatteninfrastruktur fram omfattande protester i de södra provinserna under förra sommaren. ”Officiella företrädare förväntar sig att sommaren 2016 kommer att bli den mest söndrande protestsäsongen som har registrerats”, argumenterar Will Crisp, ekonomisk kommentator för Middle East Economic Digest.

Det har varit tal om en generalstrejk inom de marockanska fackföreningarna och lärarpraktikanterna har lett viktiga gatuprotester i otaliga städer mot nedskärningar av deras ersättningar. Algeriet, Maghrebs sovande jätte, behöver också hållas under noggrann uppsikt. Landets beroende av kolvätesexport, med halverade intäkter under förra året, kommer att tvinga regimen att skära ned på de sociala utgifterna, vilket kommer att exponera den för mer konfrontationer med sin egen befolkning.

De senaste fem årens erfarenheter har varit avgörande test som visat att revolutionär spontanitet i sig självt inte är tillräckligt för att uppnå verklig förändring. I Egypten och Tunisien hade de arbetande och de fattiga säkerligen mer än vid ett tillfälle kunnat gripa den politiska makten, om det hade funnits ett massparti utrustat med en adekvat revolutionär ledning. Nya tillfällen som dessa kommer åter att komma upp till ytan i framtiden, allteftersom kapitalismens återvändsgränd oemotståndligen kommer att knuffa arbetarklassen tillbaka till att storma himlen.

Den naiva och initialt populära idén om en ”ledarlös revolution” bar, ställd inför statlig repression, militära konflikter och jihadister, ett stort ansvar för att rörelsen inte kunde utvecklas vidare. Förutom det hade en del vänstergrupper, som Revolutionära Socialister i Egypten och Folkfronten i Tunisien, kunnat utvecklas till massrevolutionära krafter om det inte hade varit för deras ledares oförlåtliga attityder som opportunistiskt ställde sig bakom prokapitalistiska fraktioner vid avgörande och kritiska ögonblick. Det hindrade utvecklingen av nya arbetarpartier i deras respektive länder.

Dessa bistra lärdomar håller nu på att smältas av en ny generation arbetare och unga aktivister. Många av dem kommer att dra slutsatsen att den ”gamla” idén om att organisera sig i politiska partier inte är så gammal, samt att en ledning utrustad med ett program och strategi är av avgörande betydelse för genomförandet av deras kamp till seger.

Proletären

Vem tar Raqqa först?

Patrik Paulov

Proletären 18/2 2016

Den syriska armén och syriskkurdiska styrkor pressar med rysk hjälp tillbaka terroristgrupper i Aleppo-provinsen. Det hotande nederlaget har fått inblandade Nato- och Gulfstater att desperat försöka vända utvecklingen. Blickarna vänds mot Raqqa och det oljerika östra Syrien.

Situationen på marken förändras snabbt. al-Qaidaextremister och med dem allierade organisationer pressas tillbaka på bred front i nordvästra Syrien. Att terroristgrupperna försvagas och att flödet av krigare, vapen och pengar från Turkiet stoppas är nödvändiga steg för att få ett slut på det dödande och den förstörelse som drabbar alla syrier. Det är nödvändiga steg på vägen mot en fredslösning.

Den syrisk-ryska offensiven präglade toppmötet i München förra veckan. De sjutton närvarande staterna från väst och Mellanöstern beslutade om en vapenvila för att möjliggöra införsel av humanitär hjälp till belägrade områden på båda sidor.

Rysslands utrikesminister Sergej Lavrov sade att han hoppas att inblandade stater ska pressa "sina" väpnade grupper att sam. arbeta med FN och släppa igenom hjälpen.

Att utlandsstödda grupper belägrar områden är något som sällan nämns i svensk media. Två städer där den humanitära situationen beskrivs som akut är Fuah och Kefraya i Idlibprovinsen sydväst om Aleppo.

Städerna befolkas av shiamuslimska alawiter medan Idlib styrs av en allians bestående av al-Qaida och andra sunnimuslimska fundamentalister. Den syriska opposition som stöds av Sverige och andra västländer benämner Idlib som "befriat område". Kort innan Münchenmötet deklarerade "rättsväsendet" i det "befriade" Idlib att den som smugglar in mat eller andra varor till Fuah och Kefraya kom mer att "avrättas offentligt".

Tyvärr talar det mesta för att Saudiarabien, Turkiet och andra uppbackare av våldsgrupperna kommer att förhålla sig till Münchenavtalet på samma sätt som de förhåller sig till tidigare FN-resolutioner.

FN:s säkerhetsråd har i flera resolutioner slagit fast medlemsstaternas skyldighet att förhindra och motarbeta terroristhandlingar från IS, Jabhat al-Nusra (al-Qaidas syriska gren) och andra terroristgrupper liksom deras allierade. Men det har inte satt stopp för stödet utifrån via den turkisk-syriska gränsen.

Det bör också noteras att samma FN-resolutioner deklarerar att vapenvila som ett steg till en politisk förhandlingslösning inte gäller nämnda terroristorganisationer.

Den turkiska regeringen Erdogan har efter Münchenmötet tydligt visat att den inte uppskattar att dess allierade i Syrien förlorar mark.

Ännu värre för Turkiet är att det är syrisk-kurdiska PYD:s styrkor som i samarbete med Ryssland rycker fram. Turkiet har upprepade gånger beskjutit de kurdiska styrkorna men också den syriska arméns positioner. Uppgifter finns om att ett hundratal beväpnade män under helgen åkte från Turkiet över gränsen in i Syrien.

Syriens regering överlämnade i måndags ett protestbrev till FN:s generalsekreterare och till säkerhetsrådets ordförande. Budskapet var att Turkiets agerande utgör en grov kränkning av Syriens suveränitet och ett direkt stöd till terrorister.

Men Turkiet låter sig inte påverkas av det. Premiärminister Ahmet Davutoglu sade samma dag att man aldrig kommer att tolerera att PYD tar kontroll över den syriska gränsprovinsen Azaz.

Turkiet är inte ensamt om att trappa upp hoten och den direkta inblandningen i Syrien. Flera länder, inklusive USA, vänder nu blickarna mot Raqqaprovinsen och det oljerika men glest befolkade östra Syrien.

Staden Raqqa är som bekant Islamiska statens inofficiella huvudstad. Men det finns inget som säger att IS kommer att behålla Raqqa för evigt. Tvärtom vad som påstås i svensk media står organisationen under hårt tryck från syriska armén och ryskt flyg. Dessutom har IS möjligheter att exportera olja och få inkomster utifrån kraftigt inskränkts.

När de väpnade grupperna pressas tillbaka i västra och norra Syrien ser Nato- och Golfstaterna en öppning i just Raqqa. En möjlig väg framåt vore att i konfrontation eller samråd med IS se till att Nato- och Golfstatsstödda grupper stärker sitt inflytande i denna del av landet innan den syriska armén kommer till området.

Kontrollen över Raqqa och oljekällorna skulle kraftigt stärka den utlandstödda syriska oppositionen i kommande fredsförhandlingar.

Frågan om att vända utvecklingen i Syrien togs upp när den saudiska kronprinsen och försvarsministern Mohammed bin Salman besökte Natohögkvarteret i Bryssel fredag förra veckan. Två dagar efter mötet sände Saudiarabien 20 stridsplan till den turkiska flygbasen Incirlik.

Flera arabstater, inklusive Saudiarabien, har erbjudit sig att gå in med marktrupp under förevändning att bekämpa IS. Det rapporteras om truppsamlingar i Jordanien varifrån det vore möjligt att åka upp genom den syriska öknen för att nå Raqqa.

Också Turkiet har talat om nödvändigheten av trupper på marken.

Om planerna förverkligas riskerar konflikten att trappas upp än mer. Både Syriens och Rysslands regeringar har kraftfullt fördömt allt tal om att andra stater ska skicka in trupp på syriskt territorium i strid med folkrätten.

Nato-länder bombar åter i Libyen

Patrik Paulov

Proletären 25/2 2016

Islamiska staten växer sig allt starkare i kaosets Libyen och möts av nya USA-bombningar. Att det var Natos anfall för fem år sedan som banade väg för terrororganisationen i det nordafrikanska landet är det tyst om.

US-amerikanska bombplan attackerade fredag förra veckan vad som sades vara ett träningsläger för Islamiska staten (IS) i staden Sabratha. Staden vid Medelhavskusten ligger mitt-emellan gränsen till Tunisien och huvudstaden Tripoli.

Enligt lokala källor dödades minst 49 personer i flygattacken. Två av offren var serbisk ambassadpersonal som hållits som gisslan i drygt tre månader.

Bombningarna i Sabratha kom efter veckor av rapporter om att USA tillsammans med Natoländerna Italien, Frankrike och Storbritannien förberedde anfall mot IS i Libyen. Storbritanniens regering har bekräftat att de amerikanska planen utgick från brittiska flygbaser och att fler länder stod bakom attacken.

Den av väst erkända libyska regeringen, en av två regeringar i landet, har kallat angreppet för ett "flagrant brott mot den libyska statens suveränitet". USA bombade utan att ens informera om planerna i förväg.

Att Islamiska staten har etablerat sig i Libyen har på senare tid uppmärksamats brett i media. Antalet IS-krigare beräknas uppgå till 4000-6000. En del av dem rapporteras ha kommit från Syrien och Irak, där organisationen står under allt hårdare press. IS starkaste

fäste i Libyen är staden Sirte, och nära IS-kontrollerat område finns flera av landets oljeanläggningar.

Något som det däremot talas tyst om är Natos skuld till terrorismen i Libyen. TT:s intervju med FN-sändebudet för Libyen,

Martin Kobler, som återgavs av en rad svenska medier under den gångna helgen, är ett tydligt exempel på detta.

I artikeln sägs att Libyen "fem år efter revolutionen [är] ett land i kaos och anarki, där Islamiska staten varje dag vinner ny mark". Budskapet från Martin Kobler är att IS måste stoppas.

I intervjun varnar Kobler för den humanitära krisen till följd av en ekonomi i fritt fall och dramatiskt minskad oljeproduktion. Hoppet för Libyens framtid är, enligt FN-sändebudet, att det bildas en enhetsregering med stöd av landets båda rivaliserande parlament.

Men inget sägs om att Natos sju månader långa bombkrig för regimskifte 2011 är den huvudsakliga orsaken till dagens kaos och anarki. Inget sägs om att det var Nato som tillsammans med Sverige och Gulfstaterna smulade sönder statsmakten och välfärdssystemet. Inget sägs om att IS kan tacka Nato för att ha berett vägen för terrororganisationens etablering i Libyen.

I mars 2011 var det många som varnade för att det krig Nato satt igång skulle få förödande effekter för lång tid. En av dem var den norske fredsforskaren Johan Galtung. Han förutspådde då att kriget skulle kunna pågå i 20 år. Och ännu mer utdraget skulle det kunna bli, varnade Galtung, om Libyens ledare Muammar Gaddafi dödas. Vilket var vad som hände ett halvår senare.

Fem år har nu gått sedan krigsstarten och det finns inget som tyder på att den nya omgången av USA-bomber ska bringa fred, demokrati och välstånd till det libyska folket.